

ствах – наймані працівники і члени фермерського господарства, – адже від цього залежать облік та оподаткування таких виплат. Було встановлено, що у 43% із досліджених фермерських господарств облік та оподаткування оплати праці членів фермерських господарств та найманих працівників здійснюється однаково. Проте неправильне відображення в обліку виплат членам фермерських господарств і нарахування їм заробітної плати як найманим працівникам (за рахунок витрат підприємства) зумовлює неправомірне завищення витрат діяльності, а отже,

і заниження прибутку до оподаткування. Якщо для тих фермерських господарств, які знаходяться на спрощеній системі оподаткування, це не впливає на розмір єдиного податку, то для підприємств, які перебувають на загальній системі оподаткування, за заниження прибутку Податковим кодексом передбачено суттєві штрафні санкції. Також неправильне відображення в обліку оплати праці членам фермерських господарств спричинює суттєве викривлення обліково-аналітичного забезпечення управління та показників фінансової звітності.

Список літератури:

1. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / За ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. – К. : ІАЕ, 2012. – 182 с.
2. Україна у цифрах 2015 / За ред. І.М. Жук. – К., 2016. – 239 с.
3. Сільське господарство України 2013 : статистичний збірник / За ред. Н.В. Власенко. – К., 2016. – 390 с.
4. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 № 322-VIII; редакція від 06.12.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua.
5. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 № 973-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua.

УДК 657.1:075.8

Прядка Н.М., аспірант
кафедри аудиту та оподаткування
Кіровоградський національний технічний університет

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ НЕФІНАНСОВИХ АКТИВІВ У КОНТЕКСТІ ОБЛІКОВИХ СТАНДАРТІВ

Прядка Н.М. Концептуальні засади обліку нефінансових активів у контексті облікових стандартів. Статтю присвячено порівняльному аналізу термінологічних підходів до виявлення облікових даних. Розкрито проблеми формування концепцій обліку в процесі становлення міжнародних стандартів. Проведено порівняльний аналіз впливу принципів на складання звітних показників. Підтверджено важливість орієнтури на зміни в потребах користувачів інформацією в процесі формування звітів у контексті нефінансових активів.

Ключові слова: облік, нефінансові активи, концептуальні засади, сектор державного управління.

Прядка Н.Н. Концептуальные основы учета нефинансовых активов в контексте учетных стандартов. Статья посвящена сравнительному анализу терминологических подходов к выявлению учетных данных. Раскрыты проблемы формирования концепций учета в процессе становления международных стандартов. Проведен сравнительный анализ влияния принципов на составление отчетных показателей. Подтверждена важность ориентира на изменения в потребностях пользователей информацией в процессе формирования отчетов в контексте нефинансовых активов.

Ключевые слова: учет, нефинансовые активы, концептуальные основы, сектор государственного управления.

Pryadka N.M. The conceptual principles of the accounting of non-financial assets the context of account standards. Article is devoted to the comparative analysis of terminology approaches to identifying credentials. It revealed accounting problems form concepts during the establishment of international standards. In the article the comparative analysis of the impact of accounting principles for drawing up indicators. Confirmed the importance of a guide to changing needs of information users in the process of generating reports in the context of non-financial assets.

Keywords: account, non-financial assets, conceptual bases, sector of public administration.

Постановка проблеми. Дослідження проблем становлення Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (далі – НП(С)БОДС) та принципів формування даних у звітності стосовно нефінансових активів установ сектору державного управління полягає у виявленні динаміки часових трансформацій у зборі та відображенні інформації у частині нефінансових активів, форм впливу на них процесів економічного життя та, як результат, інтеграцію цих форм обліковцями та їх вплив на теоретичну частину вчень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для вирішення проблем становлення концептуальних засад бухгалтерського обліку сектору державного управління вагомий внесок у цьому напрямі здійснили вітчизняні вчені. Вагомі рекомендації стосовно термінологічного забезпечення поняття нефінансових активів державного сектору зробили І.К. Дрозд, Р.Т. Джога, Т.І. Єфименко, І.В. Жолнер, О.О. Канцуров, І.О. Кондратюк, Л.Г. Ловінська, М.Г. Михайлов, С.В. Свірко. Пропозиції вирішення завдань стосовно концептуальних засад обліку бюджетних установ надано Н.І. Сушко та М.І. Телегунь.

Дослідження процесу інтеграції національних облікових стандартів до міжнародних свідчить про наявний прогрес у їх становленні в державному секторі на базі злагодженої роботи Міністерства фінансів та Державної казначейської служби України.

Водночас аналіз чинних положень стосовно організації бухгалтерського обліку в державному секторі, а саме План заходів щодо Стратегії модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007–2015 рр. [1], керівництво Міжнародного валютного фонду зі статистики державних фінансів (КСДФ) 2001 р. [2], підтверджує необхідність визначення концепції бухгалтерського обліку та застосування єдиних методологічних підходів для всіх установ сектору державного управління. Це забезпечить можливість підготовки співставних для порівняння та аналізу фінансових звітів із повним відображенням активів і пасивів у національних рахунках України, слугуватиме обґрунтуванням порядку подання бюджетної інформації щодо нефінансових активів, розроблення інформаційного забезпечення оновленого бухгалтерського обліку установ сектору державного управління.

Постановка завдання. Ця робота має на меті науково-теоретичне обґрунтування та доведення необхідності визначення концептуальних засад бухгалтерського обліку нефінансових активів установ сектору державного управління як базису організації облікового процесу щодо виконання завдань нормативно-правових актів. Це, своєю чергою, потребує проведення аналізу оновлених концепцій обліку як засади повної інформації про рух нефінансових активів та їх оцінки в державному секторі України згідно з обліковими стандартами.

Завдання концепції обліку – забезпечувати адекватність цілісної системи умовам реальної економіки, що є підґрунтям для розроблення теоретичних основ бухгалтерського обліку, у тому числі нефінансових активів, установ сектору державного управління, ґрунтованої на конкретній концепції з достатньо науково обґрунтованими концептуальними засадами. Дослідження цього процесу покладено в основу статті.

Виклад основних результатів. Концептуальні засади бухгалтерського обліку, у тому числі і нефінансових активів, установ сектору державного управління можна вважати базисом, який використовується на першочергових етапах застосування обліку та прийняття адекватних та об'єктивних рішень стосовно облікових операцій. Утілення їх у практику призводить до співставної та зрозумілої звітності. Стартовим етапом у реформуванні обліку установ сектору державного управління можна вважати оновлення його концептуальних засад, адже саме вони задають вектор, цілі та принципи розвитку вітчизняного бухгалтерського обліку в державному секторі.

Необхідність поглибленої реконструкції теорії обліку зумовлена ще й тим, що багато наукових досягнень не розвиваються вітчизняною наукою з подальшими змінами в умовах формування та подання інформаційних даних [3, с. 1]. Зважаючи на зазначені передумови, у сьогоденному науковому житті вчені-теоретики й обліковці-практики проявляють великий інтерес до теорії бухгалтерського обліку щодо нефінансових активів. Емпіричний аналіз показників фінансової звітності, що характеризує установу як облікову одиницю, повинен базуватися на концепції обліку. Водночас система принципів бухгалтерського обліку, у тому числі й нефінансових активів, повинна бути обґрунтованою з погляду наявних положень сукупністю стійких (регламентованих) правил, що є основою науково-теоретичної концепції обліку. Теорія обліку нефінансових активів має структуру взаємопов'язаних принципів, визначень і суджень, концептуальних положень і умов їх реалізації, що загалом можна вважати концепцією облікового процесу.

Таким чином, концептуальні засади обліку в державному секторі в контексті нефінансових активів постійно змінюються під впливом кардинальних і динамічних змін у світовій економіці відповідно до критеріїв нових вимог та потреб користувачів облікової та звітної інформації.

У контексті змін вимог зацікавлених користувачів до інформації і змін вектору самих користувачів (фіскальних органів та інвесторів) закономірно змінюється й концепція обліку, у тому числі й нефінансових активів, яка, своєю чергою, відтворює динаміку принципів, що вдосконалюють теоретичний базис та механізм оброблення даних. Запорукою швидкого втілення та виконання облікових процесів

інформаційного руху виступають комп'ютерні технології. Так, останні новації у сфері комп'ютерних технологій пропонують відмовитися від звичайних серверів, які потребують значних затрат та перейти на технології Cloud Computing («хмарні обчислення»), що оперативно надають необхідну інформацію або інтегрують відправлену з будь-якого зручного місця доступу лише за умови наявності доступу до мережі Інтернет [4]. Цей факт дає можливість змінити не тільки терміни формування, обчислення облікової інформації, а й її відтворення у звітності та надання користувачам. Таким чином, змінюються процеси збору, акумулювання та відправки інформації. Мережа Інтернет починає відігравати ключову роль, адже можливість та швидкість обміну даними у часі змінюється. Майже відсутня необхідність фізичного переносу документів, є можливість миттєвого отримання інформації. З одного боку, комп'ютерні технології та мережа Інтернет виступають елементом нефінансових активів, а з іншого – вони мають вплив на достовірність та терміни формування інформаційних потоків стосовно нефінансових активів державного сектору і,

отже, на інформацію у фінансових звітах. Також це призводить до зменшення кількості ланок у ланцюзі передавання інформації, поки вона дійде до зазначеного місця, тому стрімкий розвиток технологій деякою мірою теж має вплив на фінансову звітність, а отже, і на концептуальні засади обліку.

Під час розроблення вітчизняних концептуальних засад обліку для установ сектору державного регулювання, у тому числі нефінансових активів, важливо врахувати головні принципи, які окреслюють їх загальний зміст, множину можливих об'єктивних умов їх реалізації в практичному застосуванні.

Водночас принципи бухгалтерського обліку дають конкретному співробітнику, у тому числі й розпорядникам бюджетних коштів, концептуальну етичну платформу для прийняття рішень, вчинення дій і взаємодій. Принципи, визначені НП(С)БОДС, та їх характеристики наведено в табл. 1.

Важливо зазначити, що застосування принципів обов'язкове для вітчизняного обліку. Їх зміст сформований на базі міжнародних принципів та пристосований для сектору державного управління в Україні.

Таблиця 1

Принципи вітчизняного обліку та звітності установ сектору державного управління

№	Принцип	Умови його реалізації для суб'єкта державного сектору
1	Автономність	Наявність відповідних повноважень щодо використання бюджетних коштів. Кожний суб'єкт розглядається відокремленим від суб'єкта державного сектору, який його утворив.
2	Безперервність	Можливість оцінки активів і зобов'язань виходячи з припущення, що його діяльність триватиме далі.
3	Періодичність	Можливість розподілу діяльності на певні періоди для складання фінансової звітності.
4	Історична (фактична) собівартість	Надання пріоритетності оцінці активів виходячи з витрат на їх виробництво та придбання.
5	Нарахування та відповідність доходів і витрат	Для визначення фінансового результату звітного періоду слід зіставити доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів. Відображення доходів і витрат в обліку і звітності у момент їх виникнення незалежно від часу надходження і сплати грошей.
6	Повне висвітлення	Фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки операцій та подій, яка може вплинути на рішення, що приймаються на її основі.
7	Послідовність	Постійне застосування обраної облікової політики, мається на увазі з року в рік використання незмінних методів обліку. Можливість зміни облікової політики, яка повинна бути обґрунтована і розкрита у фінансовій звітності.
8	Обачність	Використання методів оцінки, що запобігають заниженню оцінки зобов'язань та витрат. Використання методів оцінки, що запобігають завищенню оцінки активів і доходів.
9	Превальювання змісту над формою	Облік операцій проводиться відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми.
10	Єдиний грошовий вимірник	Використання для вимірювання та узагальнення всіх операцій у фінансовій звітності в єдиній грошовій одиниці.

Джерело: складено автором за [5]

Стандартизація обліку вперше була запроваджена в Сполучених Штатах Америки в Системі загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку (GAAP). Було виділено принципи, що регламентують облік і звітність у системі бухгалтерського обліку США (табл. 2) [6].

Більшість принципів США та України схожі між собою, хоча в деяких аспектах відрізняються у

змістовному навантаженні. Так, загальні для обох систем стандартизації принципи автономності, безперервності, собівартості, нарахування та відповідності доходів та витрат, грошовий вимір схожі і за суттю. Та водночас принцип грошового виміру для українського обліку має на увазі лише єдину грошову одиницю, а його аналог у США – ще й відображення у звітності тільки тих даних, які мають

Таблиця 2

Правила обліку згідно із Загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку США (GAAP)

№	Принцип GAAP	Назва оригіналу	Умови його реалізації згідно з GAAP
1	Двобічності	Dual-aspect concept	Сума коштів компанії завжди дорівнює сумі її зобов'язань і капіталу. Рівність Активи = Зобов'язання + Капітал називається балансовим рівнянням і має завжди дотримуватися.
2	Грошового виміру	Money-measurement concept	Бухгалтерські звіти включають у себе тільки ті дані, які можуть мати грошовий вираз та загальну грошову одиницю.
3	Автономності	Entity concept	Рахунки компанії повинні бути відокремлені від рахунків її власників або співробітників.
4	Безперервності	Going-concern concept	Концепція безперервності заснована на думці, що установа буде функціонувати невизначений час, якщо тільки відсутні факти, які підтверджують зворотне. У зв'язку із цим бухгалтерський облік не містить інформації про те, за якою ціною могли би бути реалізовані засоби, якби вони припинили свою діяльність.
5	Собівартості	Cost concept	У бухгалтерському обліку оперують із собівартістю коштів, а не з їх ринковою вартістю, тому бухгалтерський облік не містить інформацію про реальну (ринкову) вартість засобів установи в даний момент і не дає можливості визначити загальну її цінність.
6	Консерватизму	Conservatism concept	Дохід являє собою збільшення капіталу компанії, а бухгалтерський облік не фіксує збільшення капіталу до тих пір, поки угода не стає цілком певною подією (наприклад, відвантаження або доставка товару). Аналогічні міркування стосуються і зменшення капіталу.
7	Суттєвості	Materiality concept	У бухгалтерському обліку не повинні прийматися до уваги несуттєві операції, а знаходити відображення всі важливі події.
8	Реалізації	Realization concept	Доходи враховуються компанією тоді, коли її продукція доставляється споживачеві (а не тоді, коли вона була зроблена), а послуги – у момент їх надання клієнту.
9	Відповідності	Matching concept	Операції, з якими пов'язані прибутки та витрати, повинні бути визнані в одному звітному періоді.
10	Облік методом нарахування	Accrual principle	Доходи та витрати відображаються тоді, коли вони фактично виникають, а не тоді, коли грошові кошти отримані чи виплачені.
11	Облік виручки		Виручку компанія повинна визнавати в той момент, коли виконані всі наступні умови:
			– надані всі або більша частина послуг, які повинні бути надані клієнту;
			– визнані всі або значна частина витрат на надання цих послуг, та частина витрат, що залишилася, може бути досить точно оцінена;
			– отримано від клієнта кошти, зобов'язання по оплаті або якийсь інший актив, для якого:
			• можна досить точно визначити його вартість; • можна бути досить упевненим у тому, що зобов'язання, передані цим клієнтом компанії, будуть ним виконані.

Джерело: складено автором за [6]

грошовий вимір. Для вітчизняного обліковця досить складно прийняти принцип суттєвості, визначений у ГААР. Більш доцільним вважаємо принцип повного висвітлення, який є у вітчизняних стандартах. Водночас вимоги вітчизняного принципу нарахування та відповідності доходів та витрат за своєю суттю відповідають трьом американським принципам: відповідності, обліку методом нарахування, консерватизму.

Таким чином, вважаємо, що загальна суть принципів двох систем здебільшого схожа, тільки принципи обліку США мають більш розгорнуті пояснення. Слід зазначити, що в системі ГААР чітко прослідковується орієнтація на капітал, доходи, витрати, виручку, тобто як фінансова система, і менше – як процес первинного обліку на відміну від Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, які більш всеохоплюючі, тобто рівномірно розкривають повний обліковий процес сектору державного управління.

Економічні процеси відтворюються в бухгалтерському обліку, він, по суті, виступає їх мовою для передачі фінансової інформації. Для безперешкодного її розуміння та для того, щоб вона мала єдиний методологічний зміст, в обліку застосовуються концептуальні основи. Основою є фундаментальні поняття, що забезпечують користувачам фінансової та облікової інформації без припущень розуміти значення цих чисел. Поставлене завдання знаходить відповідь у Концептуальній основі фінансової звітності (далі – Концептуальна основа), що розроблена Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (далі – РМСБО), в якій розкрито концепції, на яких ґрунтується формування фінансових звітів для зовнішніх користувачів. Фактично концепція виступає основою оцінок, суджень, моделей, а не точним описом, адже ідеальної фінансової звітності не реально досягти, принаймні для цього необхідно зрозуміти, прийняти та відтворити нові способи аналізу операцій, а для цього потрібен час. Та встанов-

лення такої цілі, до якої слід прагнути, є важливим кроком у розвитку фінансової звітності та зростанні її корисності, тому нині МСФЗ має домінуючий характер [7].

Таким чином, Концептуальна основа є збіркою якісних характеристик корисних показників фінансової інформації, а саме: доречність, суттєвість, правдиве подання, зіставність, можливість перевірки, своєчасність, зрозумілість, безперервність. Водночас у НП(С)БОДС вони частково виступають принципами обліку (табл. 1).

На практиці нефінансові активи є основними активами бюджетних установ, у звітності їхня частка досить вагома, у балансі має виокремлений розділ під назвою «нефінансові активи». Та загального показника, що характеризує нефінансові активи, який задовольнив би всі інформаційні потреби користувачів, не існує. Сучасні дослідники здійснюють спроби систематизувати різні підходи до визначення нефінансових активів, їх класифікації, тому виходячи з їх різних цільових установок пропонують різні концепції обліку та звітності. Вибір концепції обліку, у тому числі нефінансових активів, впливає на формування показників у фінансовій звітності, що є основою для прийняття рішень зацікавленими користувачами. Потреба в інформаційному забезпеченні користувачів має вплив на облік нефінансових активів сектору державного управління та їх відображення у звітності, де вони приймають участь у формуванні фінансових результатів.

Лише опираючись на наявну практику, можна сформулювати логічні та послідовні правила, однак теоретичне забезпечення повинно бути визначеним із погляду формувань.

У світі еволюційним шляхом розроблено такі філософії концепцій обліку:

- облік Континентального типу: взятий за базис Німеччиною, Францією, Австрією, Бельгією, Іспанією, Італією, Швейцарією, Польщею, Чехією, Угорщиною, Японією;

Таблиця 3

Порівняльні характеристики концепцій обліку

Континентальна	Англосаксонська
Правовий підхід, безпека торгівлі	Економічний підхід
Важливі кредитори	Орієнтація на ринок капіталу
Стійке податкове законодавство	Важливість надання інформації для інвесторів
Консервативне відношення – уникнення ризику	Відкрите відношення до ризику
Комерційний кодекс	Загальне право
План рахунків	Концептуальні допущення
Принцип обережності	Стандартизація обліку
	Важливість екологічних експертів
	Перевага принципу відповідності
	Перевага змісту над формою
	Правда без упередженості

- облік Англосаксонського типу: використовується у Великобританії, США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії, Нідерландах.

У табл. 3 наведено порівняльні характеристики вказаних концепцій обліку.

Таким чином, є дві найпоширеніші концепції бухгалтерського обліку, одна базується на Міжнародних стандартах фінансової звітності (далі – МСФЗ), а інша – на стандартах бухгалтерського обліку США, тобто GAAP.

На Міжнародному конгресі національних регуляторних органів у сфері бухгалтерського обліку (вересень 2007 р., м. Лондон) було схвалено три підходи до шляхів переходу на МСФЗ: 1) конвергенція національних стандартів до МСФЗ; 2) розроблення національних стандартів на основі МСФЗ; 3) прийняття МСФЗ як національних стандартів. Американські стандарти (загальноприйняті принципи ACC US GAAP) базуються на концептуальній основі, що пропагує істинний та вірний образ фінансових компаній, оскільки головна мета обліку орієнтована на ринок капіталу, де інвестори передбачають превалювання сутності над формою та правилами, та віддають перевагу ризику в бізнесі [8].

Концепція відповідних облікових міжнародних стандартів лежить у таких площинах:

- облікові стандарти приймають транзакційний підхід;
- у Концептуальній основі існують визначення доходів та видатків, які показують співвідношення між результатом та змінами в рівні активів та зобов'язань;
- облікові стандарти не визначають окремі категорії продукції, надаючи можливість країнам волю в їх інтерпретації;
- облікові стандарти рекомендують репрезентувати інформацію про прибутки та видатки після сплати всіх обов'язкових платежів у разі припинення діяльності.

Слід зауважити, що РМСБО визнає, що уряди можуть визначати відмінні або додаткові вимоги до концепції облікових процесів виходячи з огляду на свої власні цілі. Але такі вимоги не повинні впливати на фінансові звіти, які публікуються для інших користувачів, якщо вони не відповідають їхнім потребам. Зменшення таких відмінностей планується впровадити за рахунок гармонізації регулюючих положень, стандартів та процедур, пов'язаних зі складанням і поданням фінансових звітів. Концепція збереження номінального фінансового капіталу, є базисом облікової моделі складання фінансових звітів. Концепції – це мета, до якої прагнуть РМСБО та укладачі фінансових звітів. Проте встановлення цілі, до якої слід прагнути, є надзвичайно важливим для того, щоб фінансова звітність розвивалася та її корисність зростала [8].

Висновки. У міжнародному середовищі існує декілька варіантів концептуальних засад бухгалтерського обліку. У процесі порівняльного аналізу встановлено, що державним сектором України за базис взятий напрям конвергенції з Міжнародними стандартами фінансової звітності, оскільки визнані в них принципи найбільш сприйнятні для облікової вітчизняної системи. Принципи бухгалтерського обліку, у тому числі й нефінансових активів державного сектору управління, запропоновані світовою спільнотою, мають загальні та специфічні риси, які залежать від мети обліку. Так, у принципах стандартів обліку США прослідковується фінансова орієнтація (принцип суттєвості). Для вітчизняного обліку характерним є повне висвітлення. Та з плином часу вимоги до фінансової звітності зацікавлених користувачів постійно змінюються, як і міняються самі користувачі. А це має вплив на концептуальні засади обліку в державному секторі, тому процес адаптації до вимог сучасності триває постійно.

Список літератури:

1. Про затвердження стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007–2015 роки : Постанова Кабінету Міністрів України № 34 від 16 січня 2007 р.
2. Government Finance Statistics Manual 2001 (GFSM 2001). – Washington : IMF, 2001. – 199 р.
3. Боримська К.П. Рахунки бухгалтерського обліку : теорія і практика : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / К.П. Боримська ; Житомирський державний технологічний університет. – Житомир, 2010. – 21 с.
4. Дрозд І.К. Інформаційні технології як фактор удосконалення облікових процесів / І.К. Дрозд, В.О. Вдовіченко // Незалежний аудитор. – 2013. – № 4. – С. 2–11.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2009 № 1541 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0095-11>.
6. GAAP Standarts and rules for accountans [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.businessnewsdaily.com/5486-generally-accepted-accounting-principles-gaap.html>.
7. Концептуальна основа фінансової звітності IASB / Стандарт, Міжнародний документ, Концепція від 01.09.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009.
8. Моторин Р.М. Облік операцій з нефінансовими активами сектора державного управління в національних рахунках України згідно з міжнародними стандартами / Р.М. Моторин, Т.М. Моторина // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2013. – № 5–6. – С. 127–132.